

วรากรณ์ สามโกเศศ

GLOBAL CHANGE

8

ข้อเขียนอ่านสนุก
ว่าด้วยเรื่องราวและ
กระแสการเปลี่ยนแปลง
ของโลกลสมัยใหม่

הוצאת
כרמל

Global Change 8 • วรากรณ์ สามโกเศศ

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (e-book) กรกฎาคม 2566

พิมพ์ครั้งแรก: สำนักพิมพ์ bookscape, ธันวาคม 2563

ราคา 225 บาท

บรรณาธิการอำนวยการ

ปกป้อง จันวิทย์ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง

บรรณาธิการบริหาร

ณัฐพรณ เรื่องศิริยุทธ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

บุญชัย แซ่เจี้ยว

บรรณาธิการสำนักพิมพ์

นันท์ชนก ความชิตานนท์

ชลิดา หนูหล้า

เมธาวี รัชตวิจิตร

ศรัญญ์ศรณ ศรประสิทธิ์

บรรณาธิการศิลปกรรม

ยุทธภูมิ ปันฟอง

ศิลปกรรม

จิรัชยา หงษ์แก้ว

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

ดวงกมล บุญจันทร์

เจ้าหน้าที่การตลาด

ธารารัตน์ เพ็ชรไผ่

บรรณาธิการเล่ม

ศรัญญ์ศรณ ศรประสิทธิ์

บรรณาธิการต้นฉบับ

อภิรดา มีเดช

ออกแบบปก

ยุทธภูมิ ปันฟอง

ออกแบบรูปเล่ม

ศรัญญ์ จงพิพัฒน์สุข

จัดทำโดย

บริษัท บุกส์เคป จำกัด

เลขที่ 83/2 ซอยอารีย์สัมพันธ์ 1 แขวงพญาไท เขตพญาไท กทม. 10400

โทรศัพท์ 09 2110 5501

email: bookscapethailand@gmail.com

facebook: www.facebook.com/bookscapethailand

twitter: www.twitter.com/bookscapethailand

website: www.bookscapethailand.co

instagram: www.instagram.com/bookscapethailand

จัดจำหน่าย

บริษัท ซีอีดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กทม. 10260

โทรศัพท์ 0 2826 8000 โทรสาร 0 2826 8999

website: <http://www.se-ed.com/>

สำหรับสถาบันการศึกษา องค์กร หรือบุคคล ที่ต้องการสั่งซื้อหนังสือ
จำนวนมากในราคาลดพิเศษ โปรดติดต่อ สำนักพิมพ์บุ๊คสเคป
หมายเลขโทรศัพท์ 09 2110 5501
หรือ e-mail: bookscapethailand@gmail.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

วารกรณ์ สามโกเศศ.

Global Change 8. -- กรุงเทพฯ: บุ๊คสเคป, 2565.

224 หน้า.

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม. 2. วิวัฒนาการของสังคม 3. รวมเรื่อง I. ชื่อเรื่อง.

303.4

ISBN (e-book) 978-616-8339-01-5

สารบัญ

1. พลิกกรอบคิดจาก VUCA สู่ BANI	10
2. สร้าง resiliency พันชีวิต	16
3. กำราบ “วิตก” ในช่วงแห่งความไม่แน่นอน	22
4. ยีนนี้แอนเตอร์รัลกับโรคระบาด	28
5. ระวัง “Learning Loss” ศักยภาพของการเรียนรู้	34
6. ทำไมเจ้านายไม่ชอบให้ WFH	40
7. “เห็ด” และ “ผักชี” ด้านสำคัญของผู้บริหาร	46
8. เทียวล้างแค้น	52
9. แผลเป็นทางเศรษฐกิจ	58
10. ทดลอง “การันตีรายได้”	64
11. เดวิด คาร์ต โนเบลเศรษฐศาสตร์	70
12. เวียดนามกับปาฏิหาริย์ทางเศรษฐกิจ	78
13. Soft Power มาจากไหน	86
14. ชีวิตกับ “หวัชุกทราย”	92
15. กบต้มและกระต่ายขาวชนชนคิด	98
16. ประชากรกับชีวิตของประเทศ	104
17. วิทยาศาสตร์ของความโชคดี	110

18. ทำไมมนุษย์กล้าเสี่ยงตาย	116
19. มนุษย์มีเชือกชี้ไปทำไม	122
20. ใช้กลิ่นตัดสินโรค	128
21. โรคที่เป็นได้ยากมาก	134
22. แบคทีเรียในร่างกายกับอารมณ์มนุษย์	140
23. เหตุใดไม่มีหุ่นยนต์เจาะเลือด	146
24. นวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อมนุษยชาติ	152
25. ชี๊เกียจเพื่อสร้างสรรค์	158
26. ไขความหมาย Social Lab	164
27. Metaverse “ฉบับประชาชน”	172
28. อีตเลอร์ “ติดยา” พลิกประวัติศาสตร์	178
29. รัฐมนตรีไล่ความเหงา	184
30. วิกฤตอาหารขาดแคลนในสองประเทศ ม.ม.ม้า	190
31. โลกร้อน เรื่องใกล้ตัว	196
32. ธรรมชาติ อำนาจเหนือสรรพสิ่ง	204
33. สิ่งพิเศษในความธรรมดา	210
34. คำถามสำคัญของชีวิต	218

คำนำ

“8” เป็นเลขแห่งความโชคดีในวัฒนธรรมจีนมานับพันปี เพราะออกเสียงคล้ายคำที่มีความหมายว่ามั่งคั่ง ร่ำรวย เจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้ 8 ยังเป็นเลขคู่ ซึ่งคนจีนถือว่าเป็นมงคลของขวัญที่มอบให้กันจึงมีจำนวนเป็นเลขคู่เสมอ

ในขณะที่คนในโลกตะวันตกโดยเฉพาะคนอังกฤษเชื่อว่า “7” เป็นเลขนำโชค เพราะโยงใยกับสิ่งดีๆ เช่น สวรรค์ 7 ชั้น รุ้ง 7 สี หรือสิ่งมหัศจรรย์ของโลก 7 แห่ง และผู้คนก็เชื่อความโชคดีของเลข 7 ต่อกันเรื่อยมา คงจำกันได้ว่าทีมแมนยูให้เสื้อหมายเลข 7 แก่นักเตะที่ดีที่สุด ผู้ทำให้เลข 7 โด่งดังไปทั่วโลก เช่น จอร์จ เบสต์, ไบรอัน ร็อบสัน, เอริก คันโตนา, เดวิด เบ็คแฮม และโรนัลโด หรือแม้แต่เจมส์ บอนด์ ก็ยังมีรหัส 007 เลย

ที่กล่าวถึง “เลข 8” ก็เพราะหนังสือชุด *Global Change* นี้ได้เดินทางมาถึงเล่ม 8 แล้ว และยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความพยายามนำเสนอการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี ฯลฯ ด้วยสไตล์การเขียนแบบ “ไม่ต้องแบกบันไดมาอ่าน”

เนื้อหาของหนังสือ *Global Change 8* รวบรวมจาก
ข้อเขียนในคอลัมน์ “อาหารสมอง” ในหนังสือพิมพ์ *กรุงเทพธุรกิจ*
ผู้อ่านที่ไม่เคยอ่านหนังสือชุดนี้มาก่อนก็สามารถเริ่มอ่านจาก
เล่มล่าสุดนี้ได้เลย โดยไม่มีปัญหาเรื่องความต่อเนื่องแต่อย่างใด
เพราะข้อเขียนแต่ละชิ้น หนังสือแต่ละเล่มจบสมบูรณ์ในตัว

หนังสือชุด *Global Change* ที่เดินทางมาถึง “จุดโศกคดี” นี้
มีเนื้อหาหลากหลายว่าด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก
ยุคใหม่ ซึ่งเป็นโลกแห่งความไม่แน่นอน ผันผวนในแทบทุก
ด้าน ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตโรคระบาด วิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตสภาพ
ภูมิอากาศ วิกฤตราคาพลังงาน วิกฤตด้านอาหาร วิกฤตความ
เหลื่อมล้ำ ไปจนถึงสงคราม ความขัดแย้ง และความรู้สึกแตกต่าง
และแตกแยกของผู้คน หนังสือชุดนี้พยายามเป็นเพื่อนคู่คิด
อธิบายสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น ตลอดจนแนวโน้มในอนาคตโดยพยายาม
ชี้ว่าเราจะดำรงชีวิตกันอย่างไร ภายใต้สภาพแวดล้อมเช่นนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ปกป้อง จันวิทย์ และอาจารย์
วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง บรรณาธิการอำนวยการสำนักพิมพ์
bookscape รวมถึงคุณศรัญญ์ศรณ์ ศรประสิทธิ์ บรรณาธิการ
ที่ทำให้ *Global Change 8* เกิดเป็นจริงขึ้นมาได้ จนกลายเป็น
หนังสือลำดับที่เกินสามโหลของผู้เขียน เหตุที่เป็นเช่นนี้ได้
ก็เพราะแรงสนับสนุนของท่านผู้อ่านตลอดระยะเวลาอันยาวนาน
ที่ผ่านมา ผู้เขียนสำนึกในการสนับสนุนที่อบอุ่นมาตลอด และ
ขอขอบคุณจากใจจริง สิ่งใดที่ผิดพลาดผู้เขียนขออภัยไว้เพื่อ
ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วรากรณ์ สามโกเศศ

האגודה

GLOBAL
CHANGE

8

วรากรณ์ สามโกเศศ

I

•

พลีตกรอบคืด

จาก VUCA สู่ BANI

ไม่เพียงผู้คนเท่านั้นที่แก้ตัวและหมดยุคไป แต่ในทางวิชาการ กรอบความคิด ทฤษฎี ความเชื่อ หรือสมมติฐานเองก็ตกยุคและถูกทดแทนได้เช่นกัน ดังเช่น “VUCA” ที่กำลังถูกแทนที่ด้วย “BANI”

VUCA เป็นประเภทของคำที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า acronym (ส่วน synonym คือคำพ้องความหมาย และ antonym คือคำที่มีความหมายตรงกันข้าม) ซึ่งหมายถึงคำย่อที่ประกอบด้วยอักษรแรกจากคำอื่นๆ เช่น ASEAN USA AIDS

V มาจาก Volatility (การสั่นไหวลงฟูกระเจาย)

U มาจาก Uncertainty (ความไม่แน่นอน)

C มาจาก Complexity (ความซับซ้อน)

และ A มาจาก Ambiguity (ความคลุมเครือ)

กรอบคิด VUCA มาจากมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์สองคนคือ วอร์เรน เบนนิส (Warren Bennis) และเบอร์ตัน นานัส

(Burton Nanus) ปรากฏครั้งแรกเมื่อปี 1985 ในหนังสือ *Leaders: The Strategies for Taking Charge*

VUCA เป็นกรอบคิดในการอธิบายและพยากรณ์ เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกดังนี้

V อธิบายการขาดเสถียรภาพและการไม่สามารถ พยากรณ์ได้ ดังเช่นการสั่นไหวของพลังงานของก๊าซ

U อธิบายความไม่แน่นอนจนไม่สามารถมองเห็น การเปลี่ยนแปลงใหญ่ๆ ที่กำลังมาถึง

C คือความซับซ้อนที่ทำให้เกิดสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญไม่เคย เห็นมาก่อน

A คือความคลุมเครือของสิ่งที่เกิดขึ้นจนเป็นปัญหาใน ความเข้าใจ และทำให้ไม่รู้ว่าจะตัดสินใจอย่างไร

ตลอดเวลาเกือบ 40 ปีที่ผ่านมา VUCA เป็นกรอบคิด ในการอธิบายและพยากรณ์เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง จากภายนอก VUCA เป็นที่นิยมในองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ และวงการทหารอเมริกัน

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่ใช้ VUCA อธิบายได้เป็นอย่างดี เช่น การล่มสลายของสหภาพโซเวียต การสลายไปของ “หนึ่ง กลุ่มศัตรู” จากกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ของสหรัฐอเมริกา และโลกในปี 2008 เป็นต้น

ปัจจัย V, U และ C นั้นอาจเห็นกันได้ชัดว่าเกิดขึ้นจริง ดังคำพยากรณ์ของ VUCA แต่ A อาจเห็นไม่ชัดเจน ตัวอย่าง

ของความคลุมเครือจนทำให้ยากต่อการตัดสินใจได้แก่เรื่องกัญชา โดยในหลายรัฐของสหรัฐอเมริกานั้นการปลูกและบริโภคกัญชา ไม่เป็นสิ่งผิดกฎหมายอีกต่อไป

คนอเมริกันจำนวนมากเห็นว่าเป็นเรื่องของความ บันเทิง การหย่อนใจ คล้ายกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่คนอีก ส่วนหนึ่งยังคงเห็นว่าเป็นยาเสพติด ในบ้านเราก็เช่นกัน สรุปแล้ว กัญชาเป็นสมุนไพรรักษาโรคหรือยาเสพติด จะปลูกหลังบ้านได้ เมื่อใด หากมีไว้ในครอบครองจะถูกจับไหม

เมื่อโควิด-19 ปรากฏขึ้นในปลายปี 2019 และอาละวาด ไปทั่วโลก แวดวงวิชาการก็หันไปมองอีกกรอบคิดที่พยายามทำ สิ่งเดียวกันนั่นก็คือ BANI ที่มีผู้เสนอไว้ไม่นานก่อนโควิด-19 และ เห็นว่า VUCA อาจล้าสมัยไปแล้ว ทำงานได้ไม่ดีเหมือนเกือบ 40 ปีที่ผ่านมา ข้อวิจารณ์ก็คือ VUCA ไม่อาจอธิบายเรื่องอัตรา ความเร็วของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นหัวใจของเรื่องโควิด-19 ที่ต่างจาก BANI

BANI ก็เป็นคำ acronym มาจาก B - Brittle (แตกสลาย ได้ง่าย) A - Anxious (วิตกหวั่นไหว) N - Nonlinear และ I - Incomprehensible (ไม่อาจเข้าใจได้)

BANI เป็นผลงานของนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน จาเมส์ คาสซิโอ (Jamais Cascio) ซึ่งปรากฏในข้อเขียนในงาน สัมมนาปี 2016 ของ IFTF (Institute of the Future) ซึ่งเป็น think tank หรือองค์กรเสนอความคิดต่อสังคม

BANI เป็นกรอบคิดในการอธิบายและพยากรณ์โดย เสนอว่า หลายสิ่งในโลกแตกสลายได้ง่าย (B) และก่อให้เกิด

ผลกระทบเป็นวงกว้างไปทั่วโลก ซึ่งความเปราะบางนี้มีผลต่อความมั่นคงขององค์กรต่างๆ

ตัวอย่างชัดๆ ก็คือ โควิด-19 ทำให้เราเห็นการแตกสลายอย่างง่ายตายในทุกระดับ ปัจจุบันไม่มีอะไรรับประกันความมั่นคงของงาน การเปลี่ยนแปลงลักษณะของงานก็ไม่หยุดนิ่ง และนำไปสู่ความวิตกกังวล (A) ขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้คน

เราพบเห็นคนไทยจำนวนไม่น้อยเกิดฟิวส์ขาดง่ายเนื่องจากสาเหตุเล็กๆ อาการนี้หนักหนาในภาคธุรกิจที่ตัดสินใจได้ยาก และมักนำไปสู่การตัดสินใจที่ล่าช้าเพราะเกรงว่าจะตัดสินใจผิดพลาด

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีลักษณะไม่เป็นเส้นตรง (N) กล่าวคือสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นจะไม่เป็นสัดส่วนที่คงที่ บางครั้งสาเหตุเล็กๆ กลับนำไปสู่ผลกระทบใหญ่โตได้ ซึ่งตรงข้ามกับการเปลี่ยนแปลงเชิงเส้นตรง ที่ความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลเป็นสัดส่วนคงที่เสมอ (linear คือ เส้นตรงซึ่งมีความชันคงที่ หมายถึงสาเหตุและผลเป็นไปอย่างควบคู่กันสม่ำเสมอ) ลักษณะที่ไม่เป็นเส้นตรงจะทำให้ไม่สามารถพยากรณ์ได้ว่าสาเหตุจะนำไปสู่ผลใหญ่โตเพียงใดในอัตราความเร็วเท่าใด

พูดอีกอย่างว่า อดีตไม่อาจเป็นเครื่องชี้อนาคตได้เสมอไป

อุปมาดังการขับรถบนถนนที่ทาสีดำบนกระจกหน้าและกระจกข้างทั้งหมด ยกเว้นกระจกหลัง ถ้าถนนข้างหน้ามีลักษณะคล้ายคลึงกับถนนข้างหน้าก็พอขับประคับประคองรถไปบนถนนได้ด้วยการดูกระจกหลัง แต่ถ้าเป็นกรณีของ non-linear ก็ไม่อาจทำได้เพราะถนนข้างหน้ากับถนนข้างหลังอาจ

ไม่มีอะไรเหมือนกัน เช่น ข้างหลังเป็นทางตรง แต่ข้างหน้าเป็นโค้งหักศอก

สุดท้ายคือ I หมายถึงไม่สามารถเข้าใจได้ หลายสิ่งที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นไม่อาจเข้าใจได้ เช่น เหตุใดโรคระบาดในคนที่ติดมาจากสัตว์จึงมีจำนวนมากขึ้นและรุนแรงมาก ทำไมภาวะเศรษฐกิจโลกหลังโควิดจึงเป็นไปในทางตรงข้ามกับที่คาดคะเน เพราะอะไรผลกระทบของเศรษฐกิจเชิงดิจิทัลในด้านการเงินจึงแพร่กระจายเร็ว แล้วจะนำชาวโลกไปสู่สวรรค์หรือนรกกันแน่ ทิศทางของผลกระทบจากสภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในลักษณะใด เป็นต้น

BANI ดูจะสอดคล้องกับความเป็นไปของโลกปัจจุบัน และอนาคตในเรื่องการแตกสลายได้ง่าย ความวิตกกังวลขององค์กรและผู้คน การเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วจนไม่อาจพยากรณ์ล่วงหน้าได้ทั้งยังยากต่อการเข้าใจอีกด้วย

BANI นั้นเป็นเพียงเครื่องมือในการอธิบายหรือพยากรณ์สิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งดูจะเป็นไปในทางลบพอควร

อย่างไรก็ดีอย่าปล่อยให้ BANI ครองบังคับความรู้สึกของเราจนเกิดความไม่พอใจ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องภายนอกที่ไม่อาจทำอะไรกับมันได้มากนักในระดับบุคคล ถ้าเราคิดว่า “อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด” อาจทำให้รู้สึกทุกข์ใจได้น้อยลงบ้างกระมัง

2

ສ້າງ resiliency ພື້ນຜູ້

โลกเริ่มตระหนักทีละน้อยว่าโควิด-19 จะอยู่กับเราไป
อีกแสนนานเหมือนไข้หวัดใหญ่ อีกทั้งจำนวนผู้ติดเชื้อจะไม่เป็น
ศูนย์ทุกวัน เช่นที่เห็นในประเทศทั้งหลายทั่วโลกว่าโควิดปะทุขึ้น
อยู่เนืองๆ และดับลงในเวลาไม่นานนัก แม้จะฉีดวัคซีนที่เชื่อว่า
มีประสิทธิภาพแล้วก็ตาม กล่าวได้ว่าต่อจากนี้เป็นการแข่งขัน
ระหว่างการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 กับการกลายพันธุ์ของเชื้อ
โควิดอย่างรวดเร็วจนวัคซีนที่มีอาจใช้ไม่ได้ผลก็เป็นได้

ความจริงเช่นนี้จะทำให้คนจำนวนมากรู้สึกหดหู่ และ
หวาดหวั่นอยู่เสมอว่าจะพลาดท่าเสียทีเข้าสักวัน คนทั้งโลก
มีความรู้สึกร่วมกันว่าเริ่มเบื่อนายกการใส่หน้ากาก ระมัดระวังตัว
ไม่อยู่ในรัศมีกระเด็นของน้ำลาย ไม่อยู่ในที่แออัด และระวัง
มือไม่ไปหยิบจับสิ่งใดก็ต้องล้างสบู่ล้างแอลกอฮอล์อยู่เสมอ และ
หากไม่จำเป็นก็จงอยู่บ้าน การที่ต้องทนอยู่ในสภาวะการณีนี้นี้โดย
มองไม่เห็นปลายทางจะก่อให้เกิดปัญหาแก่จิตใจของหลายคน

อย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยด้านจิตวิทยาหลายชิ้นที่ช่วยชี้ทางให้

ในวิกฤตโควิดมีอยู่คำหนึ่งที่มักได้ยินกันเป็นประจำ นั่นก็คือ **resiliency** ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะฟื้นกลับคืนอย่างรวดเร็วจากสภาพยากลำบาก และสื่อความหมายถึงความแข็งแกร่ง (**resilience** เป็นคำนามเช่นเดียวกับ **resiliency** ทั้งสองมีความหมายเหมือนกัน) ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาได้เสนอ “หลักเจ็ดประการเพื่อสร้าง **resiliency**” ท่ามกลางพายุโควิดเพื่อกลับสู่สภาพเดิมแห่งความสุข

หลักการที่หนึ่ง บ่มเพาะความเชื่อในความสามารถด้านการสู้รบของตนเอง

เราต้องสู้รบกับสถานการณ์เช่นปัจจุบัน ความรู้สึกท้อใจ เหลือล้ำ และเริ่มคิดว่าเราจะอยู่รอดได้อย่างไรนั้นเป็นเรื่องปกติ สิ่งที่เราควรกระทำคือบอกตัวเองทุกวันว่าการหวาดกลัวและการหวาดหวั่นนั้นเป็นเรื่องธรรมดา จงหายใจลึกๆ และรับเอาความรู้สึกเหล่านี้มาเป็นเพื่อน ไม่ต้องพยายามกำจัดความรู้สึกเหล่านี้ให้หายไป ยอมรับความเจ็บปวดอย่างนุ่มนวล และเมื่อยอมรับความรู้สึกนี้แล้วก็ถึงจุดที่ต้องคิดระยะยาวว่าในอดีตเราเคยประสบความลำบากเช่นนี้มาก่อน แต่ยังรอดมาได้เพราะเรามีคุณลักษณะบางอย่าง เช่น ความบากบั่นมานะ ความสามารถในการปรับตัว การมีอารมณ์ขัน ความกล้าหาญ ฯลฯ พยายามนึกถึงสิ่งเหล่านี้ไว้เสมอ ประเด็นสำคัญคือเราต้องพยายามสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถที่มีอยู่ข้างใน

- เราจะอยู่รอดอย่างไรในโลกผันผวน VUCA และโลกเปราะบาง BANI?
- อะไรคือหนทางรับมือวิกฤตการเรียนรู้ยุคใหม่อย่าง 'Learning Loss'?
- ทำอย่างไรให้ 'ผลเป็น' ทางเศรษฐกิจไม่เป็นบาดแผลถาวร?
- เคล็ดวิชาฟื้นฟูจิตใจให้กลับมามีพลังท่ามกลางสารพัดวิกฤตคืออะไร?

Global Change 8 จับกระแสการเปลี่ยนแปลงระลอกล่าสุดในโลกหลังโควิด ที่เต็มไปด้วยความผันผวนชวนชวนเซในแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตโรคระบาด เศรษฐกิจ ภูมิอากาศ พลังงาน อาหาร ความเหลื่อมล้ำ ไปจนถึงสงคราม และความขัดแย้งแตกแยกของผู้คน ด้วยสำนวนอ่านสนุกชวนคิดห้จะสะกิดให้เรา วางแผนชีวิตและจิตใจในอนาคตอันปรวนแปรได้อย่างมั่นคง

วรากรณ์ สามโกเศศ เป็นนักเศรษฐศาสตร์และคอลัมนิสต์รางวัลนักเขียนบทความดีเด่น กองทุนหม่อมราชวงศ์ถนัดศรีสวัสดิ เป็นเจ้าของรวมเขียนร่วม 40 เล่ม รวมถึงหนังสือสามัญประจำบ้านชุด "โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี" และ "Edutainment Essay"

225 บาท

9 786168 313336